

Kovářská louka

Vítejte na nadějkovské rodinné stezce. Stezka vede po okruhu, částečně po trase Naučné stezky Nadějkovsko. Měří asi 1,5 km a má sedm zastávek. Texty na tabulích vyprávějí o starých řemeslech a přírodě Nadějkovska.

Právě se nacházíte na začátku i konci celého okruhu - na Kovářské louce. Stezka pokračuje přes louku (z cesty odbočíte doleva) a po hrázi rybníka Rákosný.

KOVÁŘSKÉ ŘEMESLO

bylo pro život na vesnici velice důležité. Kovárny stávaly většinou na okraji vsi a pokud možno u potoka. Těžká kladiva zvaná hamry a měchová dmýchadla totiž poháněla vodní síla. Kromě toho bylo u kovárny hodně hluku a dýmu. Pro své rozmanité znalosti byl vesnický kovář vážený a nepostradatelný člověk. Každý řemeslník a hospodář používal nástroje z jeho dílny.

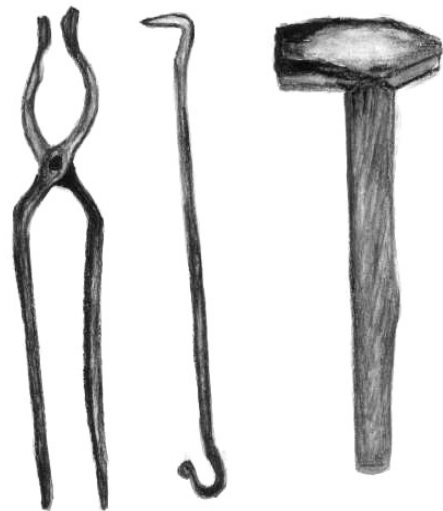
V dávných dobách byly kovárny v podvědomí lidí zapsány jako strašidelná místa. Kovářům byly připisovány magické síly.

Nejtěžší práci obstarávaly v minulosti kovářské hamry. V dílně hamerníka stávalo mohutné kovací kladivo poháněné vodní silou. S jeho pomocí zpracovával kovář surové železo. Vyráběl také těžké pracovní nástroje, například kovadliny a kladiva.

Na rozdíl od mnoha jiných řemeslníků si kovář umí hotovit své nástroje sám. Téměř všechny nástroje, kterými kovář železo dává do výhně, kuje, seká a probíjí, jsou veliké a těžké. Kleště a háky musejí mít dlouhé rukojeti, aby se kovář ohněm výhně nebo žářem výrobku nepopálil.

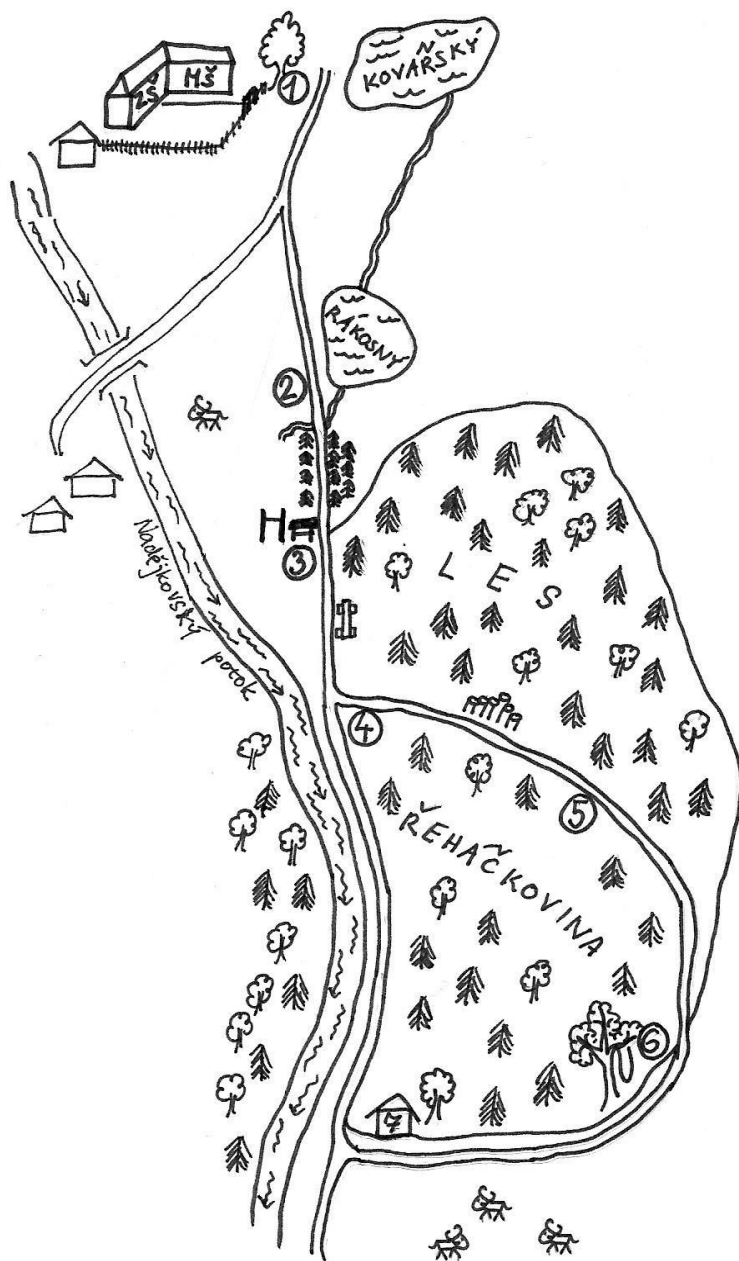
Aby mohl kovář železo kroutit, ohnout, useknout nebo spojit dva kusy dohromady, musí být železo žhavé. K tomu potřebuje výheň, kam železo vloží, aby se rozžhavilo. U výhně musí mít vždy po ruce pohrabáč, lopatku na uhlí a zásobu uhlí. Dříve kováři používali uhlí dřevěné, které si často sami pálili. Důležité je, aby byl žár ve výhni stejnoměrný. Plameny je třeba stále rozdmýchávat pomocí měchového dmýchadla.

Když je kov dostatečně žhavý, přenesení jej kovář na kovadlinu a mohutnými údery kladiva výrobek tvaruje. Nakonec je třeba výrobek ponořit do vody a ochladit. Železo tím opět ztvdne a práce kováře končí.

obrázek: Kovářovo nářadí

MAPA STEZKY

ZASTÁVKY

1 Kovářská louka
kovářské řemeslo

2 Rybník Rákosný
naši obojživelníci a plazi

3 Řeháčkovina
hrnčířství a košíkářství,

4 Život lesa
lesní stromy a zvířata,

5 Co roste v lese
jedlé a jedovaté rostliny,

6 Na pastvině
o kravičkách a mléku,
rostliny na louce

7 Medové zastavení
o včelách a medu,
altánek

Nadějkovská rodinná stezka vznikla podle projektu, který vypracovaly studentky fakulty cestovního ruchu Jihočeské univerzity v Táboře pod vedením ing. arch. Martina Jirovského, Ph.D. Jsou autorkami většiny textů a obrázků, text u zastávky č. 2 zpracoval Mgr. David Fischer, mapu a obrázky rostlin a zvířat kreslila Anežka Černá, obrázky u zastávky č. 7 Bohdanka Součková. Projekt realizovala v roce 2006 obec Nadějkov díky Programu na podporu ekologické výchovy Jihočeského kraje a Programu obnovy venkova Ministerstva pro místní rozvoj.

Jihočeský kraj